

Marek Derwich

"Dekret kasacyjny z roku 1819 i jego wykonanie w stosunku do zakonów diecezji sandomierskiej", Franciszek Borowski, "Studia Sandomierskie", T. 18, 2011, nr 1 : [recenzja]

Hereditas Monasteriorum 2, 394-395

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

dibattito sulla libertà dell'uomo: problemi di metodo e di interpretazione; P. Shore, *Il destino degli gesuiti di Cluj, in Transilvania, dopo la soppressione*; S. Pavone, *La catena ininterrotta: i gesuiti in Russia tra cultura, politica e religione*; M. Inglot SJ, *L'accademia di Połock (1812–1820), ateneo della Compagnia di Gesù superstite in Russia*.

Marek DERWICH
Instytut Historyczny
Uniwersytet Wrocławski

Andrzej Paweł BIEŚ SJ, *Jan Badeni SJ (1858–1899). U początków ruchu społecznego katolików w Galicji* [*Jan Badeni S.J. (1858-1899). Beginnings of the Catholic social movement in Austrian Galicia*] (*Studia i Materiały do Dziejów Jezuitów Polskich*, 19), Kraków: Wydawnictwo WAM-Akademia Ignatianum, 2012, pp. 393, illustrated

The author presents the life and work of Jan Badeni S.J., one of the first community activists on the territory of Poland under the Austro-Hungarian rule. It is set against the background of the role which the Jesuits played in the creation of the Catholic-social movement in the said territory. The author describes, successively: Badeni's childhood, his early years at a Jesuit school, the decision –taken at the age of 15– to become a Jesuit, and monastic education (chapter one); early output of historical, hagiographical, philosophical-theological, and purely literary nature (chapter two); journalistic work of social (chapter three) and political kind, and the involvement in the activities of the Catholic-social movement (chapter four). The book is supplemented with appendices, a bibliography of Badeni's works and of publications concerning him, and with an index of persons.

Marek DERWICH
Institute of History
University of Wrocław

Fr. Franciszek BOROWSKI, *Dekret kasacyjny z roku 1819 i jego wykonanie w stosunku do zakonów diecezji sandomierskiej* [*Execution of the Dissolution Decree from 1819 in the Diocese of Sandomierz*], "Studia Sandomierskie. Teologia – filozofia – historia", 18, 2011, 1, pp. 7–162

It is a printed copy (in its original form) of the doctoral dissertation defended in 1959 in the Faculty of Theology in the Catholic University of Lublin. The work, based on the archival sources, consists of three parts. In the first part the author analyses the genesis of the dissolution decree from 17 April 1819 and the problem of the breach of the powers (defined in the bull *Ex imposita Nobis* by Pius VII from 1818) by the person who issued the decree, that is the papal delegate, the Archbishop of Warsaw, Franciszek Skarbek Malczewski. The part of great importance is the second one, in which the author presents the organisational side of the dissolution. He discusses: taking over the suppression funds by the state (Chapter 1), the liquidation and evacuation (Chapter 2), the beginnings of the management of the general religious fund

(Chapter 3). In the third part he discusses the dissolution of the individual monasteries located in the Diocese of Sandomierz, first, male ones – Benedictine abbeys in Sieciechów (Chapter 1) and in Łysa Góra (Chapter 2), the Camaldolese monastery in Rytwiany (Chapter 3), Cistercian abbeys in Koprzywnica (Chapter 4), Sulejów (Chapter 5) and Wąchock (Chapter 6), and then the fate of the schools from the dissolved monasteries (Chapter 7) as well as female, Benedictine abbeys in Radom (which was dissolved) and in Sandomierz (which survived).

Marek DERWICH
Institute of History
University of Wrocław

Antonio CALISI, *Monachesimo ed iconoclastia. La partecipazione dei monaci al Concilio di Nicea II (787)*, Bari: Nicholaus, 2011, ss. 97

Jednym z ciekawszych faktów dotyczących II Soboru Nicejskiego (787 r.) jest udział w nim mnichów. Nie brali oni wprawdzie czynnego udziału w obradach soborowych, ale byli na nich obecni. Uzasadnieniem ich obecności było to, że w czasie kryzysu ikonoklastycznego okazali się oni nieprzejednanymi obrońcami świętych obrazów. Ich obrona wyraziła się zarówno w opracowywaniu odpowiedniej teologii, stanowiącej wsparcie dla kościelnej czci obrazów, jak i w oddawaniu za nie niejednokrotnie życia. Te aspekty ikonoklazmu i II Soboru Nicejskiego były już przedmiotem analiz. Opracowanie A. Calisiego ujmuje je w sposób całościowy, z tego powodu zasługuje na zauważenie i docenienie. Uczony z Bari przedstawia najpierw udział mnichów w II Soborze Nicejskim, akcentując jego wymiar teologiczny i instytucjonalny. Następnie omawia ich wkład w pierwszą fazę recepcji uchwał nicejskich. Szczególnie wiele miejsca poświęca Teodorowi Studycie, który wypracował najdojrzałą interpretację teologiczną II Soboru Nicejskiego, do dzisiaj stanowiącą kluczowy wykład doktrynalny na jego temat i źródło dalszych interpretacji.

ks. Janusz KRÓLIKOWSKI
Wydział Teologiczny
Sekcja w Tarnowie
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Czerwińsk [Czerwińsk], text by Janusz NOWIŃSKI S.D.B., photographs COLLECTIVE WORK,
Warszawa: Towarzystwo Salezjańskie. Inspektorat pw. św. Stanisława Kostki,
2012, pp. 96

Founded in the 1150's, the monastery of Canons Regulars of St. Augustine in Czerwińsk was dissolved in 1819. Until 1902, it was occupied by Norbertine sisters, transferred from Płock. In 1907, the west wing –being the most damaged one– was pulled down. The proceeds from the sale of the brick were used to save the remaining buildings. The renovation works begun at the time were later carried on by Silesians, to whom the entire monastery complex was handed over in 1923. An exquisite album containing a fine and highly useful selection of photographs of excellent quality documents the past and the present of this site. The author presents,